

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2020 roku

Sędzia Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku w II Wydziale Karnym Agata Krakówka

po rozpoznaniu wniosku oskarżyciela publicznego – Policję – (...) (...)

o ukaranie **K. R.**

obwinionego o to, że:

w dniu 13 września 2020 w G. przy ul. (...) na terenie sklepu (...) nie stosował się do określonego sposobu postępowania mającego na celu zapobieganie zakażeniom i chorobom zakaźnym w taki sposób, że nie stosował się do obowiązku zakrywania przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego ust i nosa znajdując się w obiekcie handlowym

tj. o wykroczenie z art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w zw. z par. 24 ust. 1 pkt 2 lit. d. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,

na podstawie art. 5 § 1 pkt 1 k.p.w., art. 59 § 2 k.p.w.,

postanawia:

odmówić wszczęcia postępowania przeciwko K. R. o to, że w dniu 13 września 2020 r. w G. przy ul. (...) na terenie sklepu (...) nie stosował się do określonego sposobu postępowania mającego na celu zapobieganie zakażeniom i chorobom zakaźnym w taki sposób, że nie stosował się do obowiązku zakrywania przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego ust i nosa znajdując się w obiekcie handlowym, tj. o wykroczenie z art. 50 punkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w zw. z par. 24 ust. 1 pkt 2 lit. d. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 50 punkt 2 (przepis ten nie posiada ustępów) ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, kto wbrew obowiązkom, o których mowa w art. 22 ust. 1 i 2, nie przestrzega wymagań higieniczno-sanitarnych, podlega karze grzywny. Art. 22 ust. 1 i 2 te same ustawy brzmią następująco:

1. Właściciel, posiadacz lub zarządzający nieruchomością są obowiązani utrzymywać ją w należywym stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, w szczególności:

- 1) prowadzić prawidłową gospodarkę odpadami i ściekami;
- 2) zwalczać gryzonie, insekty i szkodniki;
- 3) usuwać padłe zwierzęta z nieruchomości;
- 4) usuwać odchody zwierząt z nieruchomości.

2. W razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, uwzględniając aktualną sytuację epidemiologiczną, minister właściwy do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe

wymagania sanitarnohigieniczne, jakim powinny odpowiadać obiekty produkcyjne, usługowe, handlowe, a także sposoby postępowania mające na celu zapobieganie zakażeniom i chorobom zakaźnym, oraz kwalifikacje osób uprawnionych do realizacji procedur czystości i dekontaminacji, w zakresie:

- 1) lokalizacji obiektów produkcyjnych, usługowych oraz handlowych,
- 2) minimalnej ilości i powierzchni oraz przeznaczenia pomieszczeń wchodzących w skład obiektów produkcyjnych, usługowych oraz handlowych,
- 3) procedur utrzymania czystości i dekontaminacji,
- 4) warunków produkcji, świadczenia usług i prowadzenia handlu

- z uwzględnieniem rodzajów prowadzonej działalności, zapewniając ochronę osób korzystających z usług świadczonych przez te podmioty przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

W niniejszej sprawie przepis ten nie może mieć więc zastosowania, gdyż obwiniony nie naruszył obowiązków właściciela, posiadacza lub zarządzającego nieruchomością ani żadnego z obowiązków określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw zdrowia. Rozporządzenie takie nie zostało w ogóle wydane. Wskazywane przez oskarżyciela rozporządzenie Rady Ministrów (obecnie nieobowiązujące, jednakże aktualnie obowiązujące zawiera tożsame rozwiązania w tym zakresie), nie dość, że zostało wydane przez inny organ niż wskazany w delegacji ustawowej, a nadto na całkowicie innej podstawie prawnej, tj. na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239, z późn. zm.1). Tym samym nie jest możliwe ukaranie kogokolwiek na podstawie tychże przepisów. Zgodnie z art. 92 ust. 1 Konstytucji rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonanie. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu. Ust 2 tegoż artykułu stanowi, że organ upoważniony do wydania rozporządzenia nie może przekazać swoich kompetencji, o których mowa w ust. 1, innemu organowi.

Nie mają także zastosowania pozostałe przepisy art. 50 ustawy skierowane do osób innych niż udzielające świadczeń zdrowotnych podejmujące czynności, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich oraz do osób, na których ciąży obowiązek przeciwdziałaniu zakażeń szpitalnych.

Czyn zarzucany obwinionemu nie wyczerpuje również znamion żadnego innego wykroczenia, w szczególności pozostałych wykroczeń wskazanych w tejże ustawie ani art. 54 k.w.

Odpowiedzialność wykroczeniowa za nieprzestrzeganie nakazów i zakazów zawartych w przepisach o zapobieganiu chorobom zakaźnym lub o ich zwalczaniu jest ograniczona w art. 116 § 1 k.w. do osób chorych lub podejrzanych o chorobę, osób stykających się z takimi osobami oraz nosicieli zarazków. Taki przypadek nie zachodził w niniejszej sprawie. Nadto, przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii nie sposób uznać za przepisy porządkowe w rozumieniu art. 54 k.w. Ich przedmiot ochrony to bowiem **zdrowie publiczne**, a nie **porządek i spokój publiczny** wskazane w rozdziale VIII Kodeksu wykroczeń, w którym stypizowano wykroczenie z art. 54 k.w. Odesłania ustawowe do wydania przepisów porządkowych posługują się przy tym nazwą „przepisy porządkowe” (zob. np. art. 40 ust. 3, art. 41 ust. 2 i art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – Dz. U. z 2020 r., poz. 713, art. 60 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - Dz. U. z 2019 r., poz. 1464, art. 59 ust. 8 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym – Dz. U. z 2020 r., poz. 1043). W odesłaniu do wydania przepisów rozporządzenia z 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii nie posłużono się natomiast takim pojęciem ani nie można go bez wątpliwości ustalić w inny sposób. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia z dnia 8 lipca 2003 r., P 10/02 wskazał zaś, że w razie naruszenia przepisów, które mają inny przedmiot ochrony, nie jest możliwe zastosowanie zaskarżonego

przepisu. Nawet gdyby tak było, rozporządzenie to nie zawierało odesłania do przepisów Kodeksu wykroczeń, a w przypadku przepisów porządkowych, mogą one wypełnić blankietową dyspozycję art. 54 kodeksu wykroczeń, jeżeli zawierają one odesłanie do tegoż przepisu jako podstawy odpowiedzialności za wykroczenie (zob. wyrok SN z dnia 20.10.2009 r., III KK 266/09).

Wykładnia prokonstytucyjna wymaga zwięźszej interpretacji regulacji podustawowych w kontekście przesłanek odpowiedzialności wykroczeniowej, zwłaszcza jeśli miałyby dotyczyć ważnych wolności szerokiego kręgu adresatów tychże przepisów. Jest to istotne, na gruncie zasady, że odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia (art. 42 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Nie negując istnienia obowiązku zasłaniania ust i nosa przy pomocy wskazanych w przepisach środków, zwłaszcza w miejscach uczęszczanych przez większą ilość ludzi, należy stwierdzić, że obecnie obowiązek ten nie został obwarowany skutecznie sankcją, co powinno zostać naprawione w drodze interwencji ustawodawcy.

Mając na uwadze, należało odmówić wszczęcia postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. Czyn zarzucany obwinionemu nie zawiera bowiem znamion czynu zabronionego jako wykroczenie.